

Sunne kommun

kommun@sunne.se

Beslut för grundsärskola

efter tillsyn i skolformen grundskola vid
Skäggebergsskolan
i Sunne kommun

Tillsyn i Skäggebergsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Sunne kommun under hösten 2015. Skäggebergsskolan besöktes av Skolinspektionen den 15 september 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Det finns ingen officiell statistik för grundsärskolan.

Skolan har en dokumentation som visar att alla elever har uppnått kunskapskraven bra eller mycket bra under de senaste tre läsåren.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-02-15
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Anmärkning	2016-02-15

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att grundsärskolan vid Skäggebergsskolan uppfyller kraven inom merparten av de granskade områdena. Bland annat har Skolinspektionen sett flera exempel på att lärarna lyckats anpassa undervisningen utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar. Samt att det bedrivs ett samarbete med övrig verksamhet i Skäggebergs grundskola som gagnar grundsärskolans elever.

För att tillgodose elevernas möjligheter till vägledning i framtida utbildnings- och yrkesval måste arbete med studie- och yrkesvägledning tillförsäkras eleverna under hela deras skoltid.

Tillsynen visar också att elevhälsan framförallt används för att genomföra utredande och åtgärdande insatser. För att eleverna ska få alla möjligheter att

Beslut

2015-11-18

4 (14)

Dnr 43 - 2015:556

utvecklas mot målen för utbildningen krävs att elevhälsan även börjar arbeta med förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Skolans rektor gör tillsammans med lärarna en genomgång och dokumentation av varje enskilds elevs måluppfyllelse gällande kunskapskraven. Rektor gör en sammanställning av i vilken mån eleverna har nått kunskapskraven. Vidare gör rektor analys av denna uppföljning, fattar beslut om åtgärder, följer upp dessa samt dokumenterar arbetet. Det görs dock inte något systematiskt arbete rörande elevernas trygghet och studiero. Det måste göras för att upptäcka och åtgärda eventuella brister inom detta område.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sunne kommun att senast den 15 februari 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sunne kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Den studie- och yrkesorienterade verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektor ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja grundsärskoleelevernas utveckling mot utbildningens mål.
- Rektor ska se till att psykolog deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete för grundsärskolans elever.

- Rektor ska se till att det finns studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser grundsärskoleelevernas behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesval.

Motivering till bedömning av brist

Elevhälsan

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundsärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska främjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser tillgodoses.

Rektor och elevhälsans representanter berättar i intervju att eleverna har tillgång till skolsköterska, skolläkare, specialpedagog, kurator och psykolog. Det framkommer dock under intervjuerna att psykologen endast anlitas vid behov för utredningar och handledning i samband med dessa. Därmed deltar inte psykologen i elevhälsans regelbundna arbete, enligt elevhälsan.

Rektor uppger att det kan komma upp önskemål om insatser från elevhälsoteamet på klasskonferenser men ger inget exempel på något arbete som är riktat mot grundsärskolans elever och som kan anses vara förebyggande eller hälsofrämjande. Rektor uppger att det har gällt insatser för enskilda elever, exempelvis handledning för lärare gällande någon elev.

Skolsköterskan uppger att hon genomför hälsosamtal i förskoleklass och årskurs 4. Tillsammans med skolläkare genomförs också en hälsoundersökning i årskurs 2. Skolsköterskan har även haft "tjejsnack" där det har förekommit att någon elev från grundsärskolan har varit med.

Lärare uppger i intervju att de har handledning av kurator två-tre gånger per termin. För övrigt kan de inte ge något exempel på hälsofrämjande eller förebyggande arbete som elevhälsoteamet gör för grundsärskolans elever.

På förekommen anledning har elevhälsoteamet vid något tillfälle tillsammans med klassläraren arbetat med språkbruk i grundsärskolegruppen, uppger lärarna.

Skolinspektionens utredning visar att elevhälsans arbete inte främst är förebyggande och hälsofrämjande för grundsärskolans elever. Detta då elevhälsan förvisso genomför åtgärdande och utredande insatser, men att insatser som kan betecknas som förebyggande och hälsofrämjande endast genomförts i begränsad omfattning och på förekommen anledning. Elevhälsan har heller inte getts förutsättningar att arbeta som samlad kraft med de förebyggande och hälsofrämjande insatserna då psykologen endast medverkar vid utredningar och därmed inte deltar i det regelbundna arbetet.

Studie- och yrkesorientering

Av skollagen framgår att eleverna vid grundsärskolan ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Rektor och lärare uppger i intervju att det inte genomförs något arbete inom studie- och yrkesorientering som är riktat mot grundsärskolans elever.

Rektor säger att det finns ambitioner att arbeta med studie- och yrkesorientering men att det inte görs något sådant arbete nu.

Lärarna uppger att de någon gång tar upp frågan om vad eleverna vill bli när de blir stora men ger inget annat exempel på något arbete inom detta område.

Skolinspektionens utredning visar att rektor inte ser till att elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet tillgodoses.

Motivering till föreläggande som ingripande

Sunne kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Sunne kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Sunne kommun en anmärkning.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker

genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sunne kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp

och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Skollagen anger också att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudman se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att planera, följa upp, utvärderar och utveckla verksamheten. Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övriga personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat.

Lärarna uppger att det i årskurs 5 görs en enkät om trygghet och studiero där även grundsärskolans elever deltar. Lärarna känner inte till hur resultaten från enkäten används. Dock har enkäten inte genomförts det senaste året då ingen elev i årskurs 5 har gått i grundsärskolan.

På frågan om rektor gör någon sammanställning gällande elevernas trygghet och studiero uppger han att det inte görs någon sådan sammanställning. Endast vid några tillfällen har någon elev besvarat den enkät som varje år görs med grundskolans årskurs 5, uppger rektor. Rektor får information via utvecklingssamtalen om hur grundsärskolans elever upplever trygghet och studiero på skolan. Han beskriver även det täta samarbetet som sker kontinuerligt med lärarna i grundsärskolan samt att han så gott som dagligen träffar eleverna i grundsärskolan.

Av skolinspektionens utredning framgår att rektor inte följer upp elevernas upplevelse av trygghet och studiero på skolan och gör därmed inte heller någon analys inom detta område. Eftersom kartläggningen av skolenhetens resultat gällande trygghet och studiero brister och även analysen kan inte heller rektor anses besluta om och planera för åtgärder som är nödvändiga för att utveckla verksamheten. Någon dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet som uppfyller skollagen görs inte heller inom detta område.

Motivering till anmärkning som ingripande

Sunne kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Sunne kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska byggas på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Beslut

2015-11-18
12 (14)

Dnr 43 - 2015:556

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Beslutsfattare

Gerd Pålsson Berg
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Skäggebergsskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Skäggebergsskolan

Skäggebergsskolan ligger i centralorten Sunne. Grundsärskolan är inrymd i Skäggebergsskolans grundskola för årskurs F-5. Grundsärskolan har sina lokaler i direkt anslutning till grundskolan årskurs F-3. Grundsärskolan har, vid tiden för tillsynen, fyra elever mottagna i årskurserna 2-4.

Grundsärskolans elever är integrerade i grundskolans undervisning i olika utsträckning beroende på elevens behov och möjligheter. På grundskolan finns ämnessalar för alla grundskolans ämnen som även grundsärskolan utnyttjar.

Grundsärskolans personal består av såväl grundskollärare som förskollärare och assistenter.

I direkt anslutning till skolan finns även fritidshem som omfattar grundsärskolans elever.

Rektor för Skäggebergs grundsärskola är även rektor för grundskolan.